

Työelämävalmentajan kuvaus

Tavoite

Työpaikat, erityisesti pienet työpaikat, tarvitsevat käytännön tukea kehittämistoimintaansa. Työelämävalmentaja voisi olla toimintamalli, joka osaltaan antaisi tällaista tukea. Työelämän muutosten ja työn murroksen myötä on tarpeen kokeilla alueilla työelämävalmentajan erilaisia toimintamalleja, jotka vastaavat nykyisiin kehityshaasteisiin ja työelämän tulevaisuutta kuvaaviin skenaarioihin. Työpaikkojen neuvonta, valmentaminen ja työelämän kehittämistoiminnan aktivoiminen, alueen eri työelämätoimijoiden välinen verkottaminen, aluepilotin tulosten levittäminen sekä ohjelman tunnetuksi tekeminen alueella edistävät Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelman tavoitteen saavuttamista, jolla pyritään saamaan työhyvinvointi maailman parhaaksi vuoteen 2030 mennessä.

Tausta

Työmarkkinoiden keskusjärjestöt ovat Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelman valmistelun yhteydessä esittäneet osa-aikainen työelämävalmentaja-toimintamallia. Tarve työpaikkojen tuelle on noussut esiin myös muissa yhteyksissä. Tähän liittyen Työterveyslaitoksessa on aikoinaan tehty STM:n toimeksiantona Alueellinen työsuojeluasiantuntija –selvitys (Tommi Alanko, Tuula Räsänen, Jarmo Vorne 2016), jossa on kerätty tietoa eurooppalaisista toimintamalleista. Tietoa on käytetty pohjana sen selvittämiseen, olisiko Suomessa mahdollinen esimerkiksi alueellinen työsuojeluasiantuntijatoimintamalli sekä sen rahoitusvaihtoehdoista. Selvityksessä päädyttiin seuraavaan ehdotukseen:

1. Paras kattavuus asiantuntijatoiminnalle saadaan hajauttamalla toiminta mahdollisimman moniin organisaatioihin, joissa kyseistä osaamista jo on tai jossa sitä voidaan kehittää.
2. Alueellisen työsuojeluneuvonnan tueksi tarvitaan sähköisiä palveluja.
3. Alueellisesta työsuojeluasiantuntijatoimintamallista syntyvät kustannukset ovat vähäiset suhteessa kokonaiskustannussäästöihin, jotka saavutetaan jo pienellä tapaturmien lukumäärän vähentymisellä.
4. Suomeen kannattaa järjestää kansallinen pilotti alueellisen työsuojeluasiantuntijan toiminnasta ja sähköisten palvelujen käytöstä. Posion alueella olisi valmius jo olemassa. Pilotoinnin vaikuttavuutta tulisi seurata sekä alueellista neuvontaa ja sähköisten palvelujen käytön konkreettisia hyötyjä arvioida.
5. Alueellisen tuen saaminen työsuojeluasioissa pienyrityksille on koko Eurooppaa koskeva haaste. Toimivia malleja kannattaa miettiä yhdessä.

Selvityksessä koottuja näkemyksiä voidaan hyödyntää soveltuvin osin työelämävalmentaja-toimintamallia suunniteltaessa.

Lisäksi eräässä ESR-hankkeessa kahden kunnan elinkeinotoimet ja paikalliset yritykset toivat esille tarpeen tässä tarkoitettuun valmentajatoimintaan.

Työelämävalmentajatoiminnan pilotointi

Työelämävalmentajaa koskevaa ehdotusta voidaan kokeilla Työn ja työhyvinvoinnin aluepiloteissa seuraavalla tavalla:

Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelman aluepilottit ovat yhden tai useamman ELY-keskuksen yhdessä koordinoimia kehittämishankkeita. Niiden tarkoituksena on kokeilla erilaisia ja myös kokonaan uudenlaisia

tapoja edistää työelämän kehittämistä alueidensa työpaikoilla sekä vahvistaa alueellista työelämän kehittämisosaamista ja tätä tukevaa alueen työelämätoimijoiden välistä yhteistyötä vastattaessa poikkeusolojen ja työn murroksen haasteisiin. Aluepilottien kokemusten pohjalta ohjelman on tarkoitus luoda laajemmin levitettävissä oleva alueellisen työelämän kehittämistoiminnan malli ohjelman toiminnan tueksi. (Aluepilottit, ohjausryhmän kokous 11.6.2020).